

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на земеделието и храните

Център за оценка на риска

по хранителната верига

ИНФОРМАЦИЯ

Нови правила за кучетата и котките в ЕС, които ще се прилагат от 2028 г.

източник на снимката: генерирана с изкуствен интелект

През декември 2023 г., Европейската комисия предложи нови правила относно благосъстоянието и проследимостта на кучетата и котките, отглеждани в Европейския съюз (ЕС). Правилата ще обхващат и вноса на котки и кучета от страни извън ЕС и настаняването им в приюти. По този начин новите изисквания могат да помогнат на властите да контролират развъждането на кучета и котки и да бъдат в помощ на бъдещи собственици при проверка на произхода на своя домашен любимец. Държавите в ЕС имат различни изисквания за лицата развъждащи, отглеждащи и продаващи кучета и котки с търговска цел, поради което е необходимо всичките законови правила да бъдат уеднаквени.

Предложението за нов нормативен документ, обединяващ усилията около благосъстоянието на кучетата и котките е продиктувано от нарастващия интерес на гражданите към вземането на домашен любимец. Високите цени и постоянно нарастващото търсене на домашни любимци са стимули за нелоялни стопани, в комбинация с леките наказания и лесното снабдяване на евтини животни за продажба на вътрешния пазар и в чужбина, водят до проблеми в благосъстоянието, включително здравето на засегнатите кучета и котки. Това причинява не само сериозно страдание и дистрес на животните, но и икономическа тежест за хората, които купуват животни със здравословни или поведенчески проблеми. Не липсват случаи при които документите са подправени и фалшифицирани, включително фалшива информация за ваксинационния статус на животните за сериозни заболявания като бяс.

Според данни на Евробарометър (2023), гражданите на ЕС притежават над 70 милиона кучета и над 80 милиона котки. Очакваната стойност на продажбите на котки и кучета е 1.3 милиарда евро годишно. Що се отнася до домашните любимци като цяло,

Amber Green White

1618, гр. София, бул. „Цар Борис III“ № 136; тел. +359 2 427 30 56
<https://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg

около 44% от всички домакинства в ЕС имат домашен любимец, а над 90% са кучета или котки.

През юни 2025 г., Европейският парламент прие регламент определящ единни минимални стандарти за благосъстоянието на кучетата и котките. Целта е да се гарантира, че всички кучета и котки, отглеждани, продавани или осиновявани в ЕС, се третират хуманно и отговорно, и че потенциалните техни собственици могат да бъдат уверени в произхода и здравето на бъдещите си домашни любимци. Предложеният нов регламент се отнася до развъдчиците и продавачите на кучета и котки (включително магазини за домашни любимци), приюти, приемни домове и събирателни центрове. Всяко лице (физическо или юридическо), което пуска кучета или котки на пазара, ще бъде обхванато от някои от правилата, а именно задълженията за идентификация и регистрация, предупреждението за отговорна собственост, както и използването на системата на ЕС за проверка за онлайн реклама. **Гледачите на домашни любимци и хотелите за домашни любимци не са обхванати** от нито едно от новите правила, тъй като те не се явяват развъдчици, продавачи, приюти или приемни домове, нито собственици на домашните любимци. Фермерите, отглеждащи бездомни котки в селските райони с цел хващане на гризачи, които не се занимават с развъждане, продажба или подслон на кучета или котки, нито пускат тези котки на пазара, не са обхванати от нито едно от новите правила (по-конкретно не е необходимо да идентифицират и регистрират посочените котки). Безстопанствените кучета и котки не са обхванати от новите правила, докато са скитащи (спират да се считат за бездомни, когато имат осигурен подслон или приеман дом или физическо или юридическо лице ги осиновил). Предвид това, че някои **приемни семейства** приютяват бездомни или изоставени кучета и котки от името на неправителствени организации с цел продажба или дарения, регламентът предвижда максимален брой кучета и котки, които могат да бъдат отглеждани от едно приемно семейство.

Собствениците на домашни любимци ще бъдат обхванати от задължението да идентифицират и регистрират кучетата и котките след дълги преходни периоди.

➤ **в целия ЕС ще се прилагат единни стандарти за хуманно отношение**, когато става въпрос за развъждане, настаняване и грижи за кучета и котки, настанявани в специализирани обекти за живеене. Например развъдчиците, продавачите и приютите ще трябва да осигурят достъп на открито за кучета и няма да могат да държат кучета и котки в контейнери/клетки. Правилата за минимално допустимото пространство са строго определени и се отнасят за развъдчиците и продавачите. Правилата, свързани със здравето на животните, настанявани в обекти за живеене вероятно ще започнат да се прилагат от средата на 2029 г.;

➤ **лицата, които се грижат за животните** в обектите за развъждане, продажба или подслон, ще трябва да притежават необходимата компетентност, за да полагат грижи за кучета и котки. Най-малко един служител от всеки обект ще трябва да премине специализирано обучение, одобрено от компетентните органи (вероятно ще започнат да се прилагат от средата на 2033 г.);

➤ **вносът от държави извън ЕС с цел търговия** ще подлежи на същите или еквивалентни стандарти за хуманно отношение към животните, а мястото на произход ще трябва да бъде одобрено от компетентните органи на държавите извън ЕС. Очаква се предложението да започне да се прилага 5 години след влизането в сила на новия регламент. Комисията ще изготви списък на одобрените държави извън ЕС. От своя страна одобрените държави извън ЕС ще съобщават списъка на проверените и одобрени от тях обекти за съответствие с новите правила на ЕС.

Когато става въпрос за движение с нетърговска цел от държави извън ЕС към ЕС, т.е. движение извършвано от собственик на домашен любимец (или негов представител), касаещо неговите кучета и котки, това придвижване ще трябва да бъде

обявено предварително на уебстраница или приложение на ЕС за такива движения 5 дни преди преминаването на границата (вероятно ще започне да се прилага 10 години след влизането в сила на регламента, по-конкретно от средата на 2036 г.);

➤ ще се насърчава **отговорната ангажираност**, включително чрез предупреждения относно онлайн рекламата. Купувачите трябва да бъдат информирани за правилната грижа за домашния любимец, храненето му и необходимостта от ветеринарни грижи;

➤ **кучетата и котките с отличително крайни екстериорни белези** ще бъдат изключвани от разплод и от участието им в шоу изложби и състезания. Причина за това е, отрицателното въздействие върху здравето и благосъстоянието на твърде крайните породни белези. Под крайни белези по отношение на екстериора се имат предвид физически характеристики на кучетата и котките, които са постигнати в резултат на подбор от развъдчиците през годините, главно за постигане на специфични естетически характеристики. Такива са кучета и котки с изключително къси носове, водещи до сериозни затруднения в дишането и по-кратка продължителност на живота, или кучета с много къси крака, водещи до заболявания и деформации. В предстоящия регламент се предвижда до 2030 г., Комисията да изготви списък на такива крайни екстериорни белези със специфичните им характеристики, и на развъдчиците вече няма да бъде разрешено да използват кучета и котки с такива крайни белези за възпроизвеждане и пускане на пазара, нито ще бъде разрешено такива кучета и котки да участват в шоу изложби и състезания. Целта е да се насърчи хуманното отношение към животните чрез насърчаване на отговорни практики за развъждане, които дават приоритет на здравето и благосъстоянието пред крайните екстериорни белези. Регламентът ще забранява отглеждането на хибриди между куче/котка с техния див вид (напр. куче – вълк или домашна котка – дива котка) (вероятно ще започне да се прилага от средата на 2030 г.);

➤ ще се прилагат **изисквания за проследимост**, за да се даде възможност на държавите членки да се борят със сериозните измами, които понастоящем се извършват на пазара за кучета и котки. За всички кучета и котки ще се изисква поставяне на микрочип и регистрация в оперативно съвместими национални бази данни въз основа на вече функциониращи национални системи. В първия етап това ще се прилага за всяко куче или котка, пуснати на пазара. След преходен период всеки собственик на домашен любимец, който притежава куче или котка, които не са били микрочипирани или регистрирани, също ще бъде задължен да направи това (вероятно ще започне да се прилага от средата на 2041 г.). По този начин ще бъдат обхванати всички лица от веригата, тъй като незаконните търговци често се представят за собственици на домашни любимци;

➤ ще бъде създадена **система за проверка**, за да се даде възможност на потенциалните купувачи да проверяват дали онлайн рекламите не са измамни. При онлайн рекламата потребителите ще могат да разчитат на система на ЕС за проверка, която ще им позволи да се уверят, че рекламираното куче или котка е правилно идентифицирано и регистрирано, и действително рекламирано от собственика му, а не от измамник. След като тази система на ЕС за проверка бъде въведена (5 години след влизането в сила на новия регламент), всяка онлайн реклама ще бъде обхваната от това изискване, включително рекламата в социалните медии. Това означава, че всяко лице, което рекламира куче или котка онлайн за продажба или дарение, ще трябва да премине през системата на ЕС за проверка, така че потребителите да могат да получат необходимата увереност. След преходен период държавите членки ще инспектират и одобряват по-големите развъдници и ще публикуват списъци на одобрените развъдници. Това ще позволи на потребителите да се уверят, че купуват от места, които отговарят на новите правила на ЕС за хуманно отношение към животните. Създаването на база данни от държавите членки вероятно ще се прилага от средата на 2030 г. А правилата за оперативна съвместимост на базите данни на държавите членки, системата на ЕС за

проверка, правилата за настаняване в специализирани заведения, за внос с цел търговия вероятно ще започнат да се прилагат от средата на 2031 г.;

Новият регламент трябва да бъде официално приет от Съвета и Европейския парламент. Той ще бъде публикуван в Официален вестник през 2026 г. и ще влезе в сила около лятото на 2026 г. Ще започне да се прилага две години по-късно (около средата на 2028 г.), освен в случаи на специални разпоредби, за които се прилагат преходни периоди. След като новите правила влязат в сила, държавите членки ще бъдат отговорни за осигуряването на тяхното прилагане и за наличието на ефективни санкции за тези, които ги нарушават. Държавите членки ще въведат контрол, основан на риска, за спазване на новите правила за хуманно отношение към животните. Където все още не е установен такъв, те ще създадат национални бази данни за кучета и котки с микрочип, като всички национални бази данни ще трябва да бъдат оперативно съвместими с база данни, управлявана от Комисията.

Държавите членки ще трябва да докладват на Комисията данни за хуманното отношение към котките и кучетата в своята държава членка на всеки три години и въз основа на това Комисията ще публикува редовни доклади на ЕС за състоянието на хуманното отношение към кучетата и котките в ЕС.

Източник: Официална страница на Европейската комисия

[Commission welcomes provisional agreement on new rules to improve welfare of dogs and cats](#)

Други научни становища и актуална информация от областта на здравето, хуманното отношение и благосъстоянието на животните, антимикробната резистентност, както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига.

[Благосъстояние на котки и кучета, свързано с отглеждането и здравето им в обекти за развъждане, с цел търговия](#)
[Развитие на новото европейско законодателство за хуманно отношение – стр. 15](#)

ИЗГОТВИЛ:

Зооинж. д-р Надежда Луканова, онс

Дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“, ЦОРХВ, 19.01.2026 г.

Amber Green White

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<http://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
тел. 02/4273056